

ฉบับที่ 23/2562 วันที่ 1 - 15 กันยายน 2562

การดำรงชีวิตตามวิถีเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประเทศไทย

โดย รองศาสตราจารย์ดร.เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ และคณะ
สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) การเรียนรู้เกี่ยวกับการดำรงชีวิตตามวิถีเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกร 2) วิถีชีวิตในการพึ่งพาตนเองระดับบุคคล กลุ่ม และชุมชนของเกษตรกร 3) การเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี เศรษฐกิจ ทรัพยากร จิตใจ และด้านสังคมของเกษตรกรในการดำรงชีวิตตามวิถีเศรษฐกิจพอเพียง 4) ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำรงชีวิตตามวิถีเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกร และ 5) ต้นแบบในการดำรงชีวิตตามวิถีเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกร

รูปแบบการวิจัยและพัฒนา มีการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ประชากรที่ศึกษา ประกอบด้วย 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) เกษตรกรในหมู่บ้านเป้าหมายโครงการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงสู่ชุมชน ใน 20 จังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระยะที่ 1 ปี 2557 จำนวน 22 หมู่บ้าน และ ระยะที่ 2 ปี 2558 จำนวน 20 หมู่บ้าน รวมจำนวน 42 หมู่บ้าน ๆ ละ 30 คน รวมเกษตรกรทั้งหมด 1,260 คน ทำการสุ่มตัวอย่างเกษตรกรแบบง่าย โดยสุ่มเกษตรกรมาจำนวนร้อยละ 50 ของแต่ละหมู่บ้าน ได้จำนวนเกษตรกรหมู่บ้านละ 15 คน รวมจำนวนตัวอย่าง 630 คน 2) เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรที่รับผิดชอบในการจัดกระบวนการเรียนรู้ในหมู่บ้าน เป้าหมายโครงการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงสู่ชุมชน ใน 20 จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปี 2557 และ 2558 จำนวน 42 หมู่บ้าน 3) เกษตรกรต้นแบบ เลือกจากบุคคลต้นแบบในการดำรงชีวิตตามวิถีเศรษฐกิจพอเพียง จากสมาชิกโครงการในระยะที่ 1 ปี 2557 จำนวน 5 คน และ ระยะที่ 2 ปี 2558 จำนวน 5 คน รวมเป็น 10 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ ประเด็นการถอดต้นแบบ และประเด็นการจัดเวทีสัมมนาและสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษา 1) การเรียนรู้เกี่ยวกับการดำรงชีวิตตามวิถีเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรเกือบทั้งหมดมีการเรียนรู้ตามหลักสูตร “การดำรงชีวิตตามวิถีเศรษฐกิจพอเพียง” และจากแหล่งเรียนรู้อื่นๆ โดยเกษตรกรมีความพึงพอใจในการเรียนรู้ตามหลักสูตร “การดำรงชีวิตตามวิถีเศรษฐกิจพอเพียงและจากแหล่งเรียนรู้อื่นๆ อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับความเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมฯ 2) วิถีชีวิตในการพึ่งพาตนเองระดับบุคคล กลุ่ม และชุมชนของเกษตรกร พบว่าเกษตรกรและเจ้าหน้าที่เห็นสอดคล้องกันว่า เกษตรกรมีการนำผลที่ได้จากการเรียนรู้ตามหลักสูตร “การดำรงชีวิตตามวิถีเศรษฐกิจพอเพียง” ไปใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันทั้งในด้านความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดี ด้านเงื่อนไขความรู้และด้านเงื่อนไขคุณธรรม และได้รับประโยชน์จากการปฏิบัติในระดับมากที่สุด ทำให้เกิดการพึ่งตนเองทั้งในระดับบุคคล กลุ่มและชุมชน 3) การเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี เศรษฐกิจ ทรัพยากร จิตใจ และด้านสังคมของเกษตรกรในการดำรงชีวิตตามวิถีเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรกรและเจ้าหน้าที่เห็นตรงกันว่า หลังจากมีการเรียนรู้จากสื่อและวิธีการต่าง ๆ แล้วเกษตรกรมีการนำสิ่งที่ได้รับการเรียนรู้ไปปฏิบัติ เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี เศรษฐกิจ ทรัพยากร จิตใจ และด้านสังคม ส่งผลทำให้เกษตรกรสามารถพึ่งพาตนเองในทุกด้าน ทั้งด้านเทคโนโลยีเศรษฐกิจ ทรัพยากร จิตใจ และด้านสังคม 4) ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำรงชีวิตตามวิถีเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกร มีปัญหาใน 4 ประเด็น ได้แก่ ปัญหาด้านตัวเองและครอบครัว ด้านกลุ่ม ด้านการเรียนรู้ และด้านการสนับสนุนจากหน่วยงาน โดยเสนอแนะให้มีการขยายระยะเวลาการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง การจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันภายในกลุ่ม สร้างกิจกรรมที่พึงรายได้อย่างต่อเนื่อง มีโครงการสนับสนุนจากหน่วยงานเพิ่มมากขึ้น 5) จากการส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับการดำรงชีวิตตามวิถีเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรทำให้เกิดต้นแบบในการดำรงชีวิตตามวิถีเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกร ในมิติความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ที่อาศัยความรอบรู้ และคุณธรรม

ข่าววิจัยนอกรั้ว

สมาคมรัฐศาสตร์แห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ขอเชิญเข้าร่วมการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง **การเขียนบทความวิชาการ/วิจัยเพื่อตีพิมพ์ในวารสารระดับนานาชาติ ครั้งที่ 6 ประจำปี 2562** ระหว่างวันที่ 29 - 30 ตุลาคม 2562 ณ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต โดยทุกบทความที่ผ่านการอบรมเชิงปฏิบัติการครั้งนี้ และได้รับการประเมินคุณภาพให้อยู่ในเกณฑ์ **ดี** ขึ้นไป จะได้รับสิทธิ์ตีพิมพ์ลงในวารสารระดับนานาชาติ ผู้สนใจสามารถสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ นายสุทัศน์ แจ้โพธิ์ รองผู้จัดการสมาคมฯ อีเมล : arm_nb080@hotmail.com หรือ www.facebook.com/arm.94

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ ได้กำหนดแผนงานการนำผลงานวิจัย สิ่งประดิษฐ์ และนวัตกรรมของนักวิจัย และนักประดิษฐ์เพื่อเป็นตัวแทนของประเทศไทยไปเข้าร่วมประกวดและจัดแสดงในเวทีระดับนานาชาติ ประจำปีงบประมาณ 2563 ดังนี้

- งาน **The International Trade Fair-Ideas< Inventions and New products (iENA 2019)**

ระหว่างวันที่ 31 ตุลาคม - 3 พฤศจิกายน 2562 ณ เมืองนูเรมเบิร์ก สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

- งาน **Seoul International Invention Fair 2019 (SIIF 2019)** ระหว่างวันที่ 27 - 30 พฤศจิกายน

2562 ณ กรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี

ผู้สนใจสามารถดาวน์โหลดแบบฟอร์มต่างๆ ได้ทาง www.inventorday.nrct.go.th สอบถามรายละเอียด

ได้ที่ กองประเมินและจัดการความรู้การวิจัย โทร. 0 2579 1370 - 9 ต่อ 507, 508 หรือ อีเมล : thinventor.rekm@nrct.go.th

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ขอเชิญเข้าร่วมการประชุมวิชาการ **“มหาวิทยาลัยมหาสารคามวิจัย ครั้งที่ 15” (The 15th Mahasarakham University Research Conference)** ภายใต้หัวข้อ “51 ปี มหาวิทยาลัย

มหาสารคาม ผู้มีปัญญาพึงเป็นอยู่เพื่อมหาชน” (51 years Mahasarakham University : Public Devotion is a Virtue of the learned) ระหว่างวันที่ 5 - 6 กันยายน 2562 ณ โรงแรมตักสิลา จังหวัดมหาสารคาม เพื่อเป็นเวทีในการนำเสนอผลงานวิจัย และผลงานทางวิชาการ และเป็นเวทีให้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์กับผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการศึกษาจากหลากหลายสาขา ตลอดจนพัฒนาความร่วมมือทางวิชาการให้เป็นที่ยอมรับแก่สากล ผู้สนใจสามารถดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ <http://www.research.msu.ac.th/mrc15> หรือ โทร. 0 4375 4416

สมาคมโภชนาการแห่งประเทศไทย ขอเชิญเข้าร่วมการประชุมวิชาการโภชนาการแห่งชาติ ครั้งที่ 13 เรื่อง

“Nutrition, Behavior and Lifestyle for Well-Being” ระหว่างวันที่ 1 - 3 ตุลาคม 2562 ณ ศูนย์นิทรรศการ

และการประชุมไบเทค บางนา กรุงเทพฯ โดยได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จเป็นองค์ประธานในพิธีเปิดการประชุม ในวันที่ 1 ตุลาคม 2562 ผู้สนใจสามารถติดตามข่าวสารการประชุมเพิ่มเติม รวมถึงส่งผลงานทางวิชาการ และลงทะเบียนได้ทาง เว็บไซต์ : <http://nutritionthailand.org/tcnmeeting/home.php> หรือ โทร.

08 1701 8345

ข่าววิจัยนอกรั้ว

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ขอเชิญเข้าร่วมการประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 3 เรื่อง **“Graduate School Conference 2019”** ในวันที่ 15 พฤศจิกายน 2562 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา กรุงเทพฯ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ผลงานการวิจัยของนักวิชาการ นักวิจัย คณาจารย์ และนักศึกษา เพื่อเปิดเวทีวิชาการในการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ผู้สนใจสามารถดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ <http://www.conference.grad.ssru.ac.th> หรือ โทร. 0 2160 1174-80

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน ขอเชิญเข้าร่วมการประชุมวิชาการระดับนานาชาติ I-SEEC 2019 (ครั้งที่ 10) 10th International Science, Social Science, Engineering and Energy Conference 2019 ระหว่างวันที่ 20 - 23 พฤศจิกายน 2562 ณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสกลนคร อำเภอพังโคน จังหวัดสกลนคร และ ณ นครเวียงจันทน์ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างเครือข่ายทางวิชาการให้สอดคล้องกับนโยบายพัฒนาประเทศสู่การเจริญเติบโตเศรษฐกิจร่วมกันระหว่างประเทศในกลุ่มประเทศ AEC และนำเสนอผลงานวิจัยงานสร้างสรรค์การเผยแพร่ผลงานวิจัยให้เป็นที่รู้จัก สามารถนำไปใช้ประโยชน์อย่างกว้างขวางทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งผลงานวิจัยที่นำเสนอจะได้รับการตีพิมพ์ในวารสารต่างๆ รวมถึงเป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความคิดเห็น ความรู้ ประสบการณ์ ผู้สนใจสามารถดาวน์โหลดรายละเอียดได้ที่ <http://i-seec2019.rmuti.ac.th/> และสอบถามเงื่อนไขการส่งบทความได้ที่ อีเมล: i-seec2016@rmuti.ac.th หรือ ประสานงานได้ที่นายเมธา ทัศคร โทร. 0 8794 78934

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ขอเชิญเข้าร่วมการประชุมวิชาการระดับชาติเครือข่ายวิจัยสถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศ ครั้งที่ 13 เรื่อง **“ขับเคลื่อนพลังเครือข่ายการวิจัย และนวัตกรรมอย่างสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาประเทศไทย 4.0 ให้ยั่งยืน”** ระหว่างวันที่ 20 - 22 พฤศจิกายน 2562 ณ โรงแรมเชียงใหม่ แกรนด์วิว จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเวทีให้คณาจารย์ นักวิจัย ของสถาบันการศึกษาทั่วประเทศได้เผยแพร่ผลงานวิจัย มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ด้านการวิจัยซึ่งกันและกัน อีกทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชนทุกภูมิภาค มีโอกาสสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านการวิจัยร่วมกัน รวมถึงการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างเครือข่ายบริหารการวิจัยของ สกอ. ผู้สนใจสามารถดูรายละเอียดพร้อมทั้งลงทะเบียนและส่งบทความวิจัยออนไลน์ ได้ที่ <http://www.j-com-dev-and-life-qua.oop.cmu.ac.th/ranc2019> หรือ โทร. 0 2649 5000 ต่อ 11015,11081

